

ICD in terminale fase

- Nieuwe richtlijn op komst dit jaar
- In praktijk zeldzaam probleem
- Veel ellende als het mis gaat

	CIED Cardiac Implantable Electronic Device	PM Pacemaker	ICD Implantable Cardioverter Defibrillator
Aantal patiënten	200.000	20.000	
Functie	Bradytherapie= ritme boven ondergrens	Tachytherapie= overpacing of shocks	
CRT Cardiale Resynchronisatie Therapie(hartfalen) Biventriculair pacen	+ (niet elke PM heeft deze functie)	+ (niet elke ICD heeft deze functie)	
Formaat	Kleiner dan ICD	Groter dan PM	
Compliceert het sterfbed	Nee	Ja, mogelijk met ongewenste shock's	
Magneetgevoelig	Nee	Ja	
Na overlijden	Verwijderen	VOORZICHTIG verwijderen	

Moment	Boodschap	Boodschapper	Aandachtspunt
1. Implantatie	Shockfunctie zal op enig moment kunnen worden uitgezet	ICD-verpleegkundige of arts ICD-cardioloog eindverantwoordelijk	
2. Follow-up fase			
Bij verandering van perspectief	Shockfunctie zal op enig moment kunnen worden uitgezet	Hoofdbehandelaar in overleg met ICD-cardioloog; ICD verpleegkundige of –cardioloog	
Verzoek patiënt	Bespreken indicatiestelling ICD. Bespreken mogelijke gevolgen van deactivering.	ICD-cardioloog	Is het verzoek weloverwogen? Is patiënt wilsbekwaam? Is consultatie nodig (ethicus, psychiater)?
Wisselen ICD	Levensverwachting en indicatie worden beoordeeld, mening patiënt wordt gevraagd.	ICD-verpleegkundige of arts ICD-cardioloog eindverantwoordelijk	
Wilsbeschikking	Al dan niet deactiveren van ICD benoemen in wilsbeschikking	Elke behandelend arts	
3. Palliatieve fase, bij verslechteren conditie	Meer in detail reanimeren, afhankelijk van situatie en anticiperend op dood	Hoofdbehandelaar	Besluit tot deactivering bij voorkeur tijdens deze fase nemen
Bespreken reanimatiebeleid	Verskil tussen reanimatie en ICD-shock bespreken	Hoofdbehandelaar	Besloten kan worden shockfunctie ICD aan te laten hoewel niet reanimeren beleid wordt afgesproken.
Deactivering	Deactivering	Hoofdbehandelaar	Uitvoering door controlerend centrum
4. Terminale fase	Deactivering indien nog niet verricht. Bij tijdnoed zal indien nog mogelijk noodprocedure moeten worden gebruikt	Hoofdbehandelaar	Altijd reguliere procedure opstarten, ook in geval van noodprocedure

ICD in terminale fase

- In zo vroeg mogelijk stadium tzt uitzetten bespreken
- Levensreddend vs. Nodeloos verlengend
- desnoods thuis uitzetten